ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΡΙΤΙΚΗΣ - ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 32 | ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' — ΧΡΟΝΟΣ Ε' | ΙΔΡΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ | ΑΘΗΝΑΙ ΝΟΕΜΒΡΗΣ 1946

Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΟΥ

Ἡ συνταραχτικὴ ἑλληνικὴ τραγωδία, ποὺ παίχτηκε λίγες ὧρες ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσι τῆς πολυβασανισμένης μας πατρίδος, εἰς βάροστοῦ λαοῦ μας, ποὺ ὡς τότε στέναζε βαρειὰ ἀπὸ τὸν ζυγὸ τ' ἄγριου καταχτητῆ, ἔφερε, ὅπως ἤτανε ἐπόμενο, καὶ τὴ διακοπὴ τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» ἀπὸ τὸν προπερασμένο Νοέμβρη. Ἡ ἄγρια ἐσωτερικὴ θύελλα, ποὺ ξέσπασε καὶ ποὺ στοίχησε τόσο αἷμα, τόσες ζωὲς καὶ τόσες κακοπάθειες ἀδελφῶν ἑλλήνων, εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὸ σταμάτημα τῆς ἑλληνικῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ τὴν διακοπὴ τόσων καὶ τόσων ἐκδόσεων, μέσα στὶς ὁποῖες καὶ τὴ μικρὴ ἔκδοσι τοῦ περιοδικοῦ τούτου. Τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ, ποὺ ἀπὸ τὴ μικρή του σκοπιὰ κράτησε, σ' ὅλη τὴ καταχτητικὴ περίοδο, τὸ ντουφέκι στὸ χέρι κι' ἀγωνίστηκε σκληρὰ κι' ἐπίμονα γιὰ τὴν πνευματικὴ τῆς περιοχῆς του ἐξύψωσι μὴ λογαριάζοντας θυσίες οἰκονομικές, κόπους, μόχθους καὶ βαρβάρων καταχτητῶν ἀπειλὲς καὶ ἀπειλήσεις.

Ἦτανε, ὅμως, πεπρωμένο καὶ τὴν ὥρα. ποὺ ὁ δυνάστης ἔφευγε καταδιωγμένος καὶ τὸ δροσερὸ ἑλληνικὸ ἀγέρι μᾶς ἔφερνε τὸν χαιρετισμὸ καὶ τὴ χαρὰ μαζὶ μὲ τὴν ἄγια συγκίνησι τῆς θείας λευτεριᾶς, ἡ τόσο γνώριμή μας (ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἱστορία) διχόνοια ξανάζησε πάλι κι' εἴδαμε ἕλληνες ἀλύπητα νὰ χτυπᾶνε τὶς καταξεσχισμένες καὶ ματωμένες ἀκόμα, ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ τὸ βόλι, σάρκες τῆς ἑλληνικῆς Πατρίδος.

Τὰ θλιβερὰ ἐκεῖνα γεγονότα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἡ Μάνα μας ἑλληνικὴ γῆ, ποτίστηκε ἀπὸ τόσο ἄφθονο ἑλληνικὸ αἷμα, ἂς τ' ἀφήσουμε ν' ἀνήκουν εἰς τὴν ἱστορία. Καὶ κανένας καλὸς ἕλληνας ἂς μὴ θέλῃ νὰ τὰ θυμᾶται. Ὅσο καὶ ἂν ἡ ἱστορία θέλει, κι' ἐπίμονα διδάσκει, πῶς δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε.

Ὁ ἕλληνας ἱστορικός, ποὺ θ' ἀσχοληθῇ μὲ τὴν περίοδο αὐτὴ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας ἂς κρατήσῃ σιωπὴ πάνω στὶς μέρες αὐτές, ποὺ ἕλληνες μεταξύ των κατακομμάτιαζαν τὴν Ἑλλάδα μας.

***

Ὄργανο καθαρὰ πνευματικὸ (καὶ μάλιστα μιᾶς περιορισμένης περιοχῆς) τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» δὲν τὸ ρίχνουν, βέβαια, στὸ λυρισμὸ τῆς ὕποπτης ἀρθρογραφίας, μερικῶν πολιτικῶν ἐντύπων, ποὺ σκοπὸν ἔχουν τάξει τὸ συμφέρο· καὶ συμφέρο τους εἶναι νὰ δημιουργοῦν (ἀντὶ νὰ σβήνουν) πάθη, νὰ καπηλεύωνται τὸν πατριωτισμὸ καὶ νὰ πέρνουν τὸν εὔκολο δρόμο τῆς δεκαρολογίας. Μὰ καὶ δὲν μποροῦν, ὅμως, νὰ μὴ μιλήσουν γιὰ ἕνα κοσμοϊστορικὸ γεγονός, ποὺ ἔκαμε τὴν Ἑλλάδα νὰ μὴ μπορῇ ἀκόμα νὰ συνέλθῃ καὶ τὸν λαό της νὰ ντυθῇ στὰ μαῦρα, ἀπὸ τὴν μιὰ ἄκρη στὴν ἄλλη, κι' ἀληθινὰ νὰ μαρτυρήσῃ καὶ νὰ πληρώνῃ, μέχρι σήμερα ἀκριβά, ἐκείνου τοῦ καιροῦ, τ' ἀμέτρητα κακά.

Τύχη ἀγαθή! Ἔπειτα ἀπὸ τὸ τόσο ἄγριο φουρτούνιασμα, ποὺ παρέσυρε σκάφος, πλήρωμα κι' ἐπιβάτες, δὲν μπορεῖ παρὰ νἄρθῃ ἡ γαλήνη καὶ τὰ ναυάγια νὰ περισωθοῦν.

Ἂς λησμονήσουμε ὅλοι μας τὰ μαρτύρια καὶ τὰ παθήματα τὰ ἑλληνικὰ κι' ἂς τραβήξουμε ὅλοι μπροστά, μὲ σφιγμένα τὰ δόντια, στὸν νέον καινούργιο ἀναγεννητικὸ δρόμο τῆς φιλτάτης μας πατρίδος.

Ἂς κάμῃ ὁ καθένας μας τὸ χρέος του, γιὰ τῶν ἑλληνικῶν ἐρειπίων τὸ ἀνασήλωμα καὶ τῶν πόνων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τὸ γιάτρεμα Ἂς δουλέψουμε ὅλοι μαζὶ κι' ὁ καθένας μας χωριστὰ γιὰ τοῦ κακοῦ πρόσφατου παρελθόντος τὸ σβήσιμο καὶ τοῦ τόπου μας τὴν ἐξυγίανσι, τὸ στόλισμα καὶ τὴν ἀνόρθωσι. Ἂς μείνουμε ὅλοι μας ἕλληνες. Ἂς σκεφτόμαστε ἑλληνικὰ κι' ἡ ψυχὴ κι' ὁ νοῦς μας ἂς συνεχωρήσουν κάθε παρεκτροπὴ κι' ἂς δώσουμε ὅλοι εἰλικρινὰ κι' ἄδολα τὰ χέρια γιὰ νὰ πᾶμε μπροστὰ ἀπὸ τὸν δρόμο, ποὺ πνευματικὰ ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπο, καὶ προαγματικά, δίνει στὴν πατρίδα μας τὴ θέσι, ποὺ ἱστορικὰ καὶ δικαιωματικὰ τῆς ἀξίζει.

Ἀντρέας Ζῶντος

ΤΡΥΓΗΤΟΣ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΑ

Μέσα στὶς γεμάτες ἀπὸ πλῆξι κι' ἀγωνία μέρες, ποὺ ἴδια μὲ συννεφιὰ βαραίνουν πάνω μας, ὁ τρυγητὸς ἦρθε σὰ γιορτὴ μ' ἐλπιδοφόρες σταγόνες λησμονιᾶς καὶ ἄερα βαρσαμωμένο.

Πέρα στὸ βάθος ποὺ χάνονται οἱ φειδόσυρτοι δρόμοι σ' ἀμπέλια παραφορτωμένα σταφύλια γλυκόρογα ποὺ πανωθέ τους οἱ ἐληὲς ψυθιρίζουν ἀγκαλιασμένες τὰ δειλινὰ ἐρωτόλογα, ἡ δουλειὰ μὲ τὰ δικά της ἀνεξερεύνητα μυστικὰ μᾶς ξαναζωντανεύει εἰκόνες παληές, νοσταλγικὲς καιρῶν ἀλησμόνητων.

Κάτω ἀπ' τὰ κλήματα μὲ τὶς μπιρπιλὲς ρόγες τὰ καλά-

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

ΤΟΥ Κ. Γ. Ι. ΦΟΥΣΑΡΑ

Ἀνασκαλεύοντας στὶς ἀποθῆκες τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ καταπίνοντας βουνὰ τὴ σκόνη κάμποσα τώρα χρόνια γιὰ νὰ συνθέσω τὴν «Εὐβοϊκὴ Βιβλιογραφία» μου — αὐτὴ ποὺ τιμήθηκε μὲ τὸ βραβεῖο τῆς Ἀκαδημίας τὸν περασμένο Μάρτη — εἶχα πολλὲς φορὲς τὴν τύχη ν' ἀνακαλύψω πλῆθος ἄγνωστα τυπωμένα κείμενα κι' ἀνέκδοτα χειρόγραφα, ποὺ μιλοῦνε γιὰ τὰ ἱστορικὰ τῆς Εὔβοιας, γιὰ τὰ ἤθη της καὶ τὰ ἔθιμά της τὰ παλιά, γιὰ ξακουστὰ πρόσωπα ποὺ γεννηθήκανε καὶ ποῦ ζήσανε στὸ ἡρωϊκό κ' αἰωνόβιο νησί μας. Καθόμουνα τότες γιὰ ὧρες νὰ ξεσηκώνω τὰ κιτρινιασμένα ἀπ' τὴν πολυκαιρία γραφτά, μὲ τὴ σκέψη πὼς θάπρεπε νὰ σωθοῦνε στὶς σελίδες τοῦ «Ἀρχείου Εὐβοϊκῶν Μελετῶν», ὅταν οἱ περιστάσεις ἐπιτρέψουνε στὴν «Ἑταιρία Εὐβοϊκῶν Σπουδῶν» νὰ συνεχίσει τὴν ἔκδοσή του.

Ἕνα ἀπ' αὐτὰ εἴτανε κ' ἡ ἀνέκδοτη χειρόγραφη βιογραφία τοῦ δεσπότη τῆς Κάρυστος Νεόφυτου, ποὺ στάθηκε ἕνας ἀπ' τοὺς ὑποκινητὲς κι ἀρχηγοὺς τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 21 στὴν Εὔβοια κι ἀργότερα γίνηκε πρόεδρος τῆς «Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Εἶναι γραμμένη σ' ἕνα τετράδιο ἀπὸ 32 κόλλες διαγωνισμοῦ καὶ φέρνει τὸν ἀριθμὸ 77 στὴ χαρτοθήκη ποὺ φυλάγονται οἱ κώδικες τῆς βιβλιοθήκης τῆς «Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας». Ὁ συγγραφέας τῆς βιογραφίας μᾶς εἶναι ἄγνωστος, μποροῦμε ὅμως μὲ κάποια πιθανότητα νὰ ποῦμε πὼς εἶναι ὁ γαμπρὸς τοῦ δεσπότη — ἄντρας τῆς ἀδελφῆς του — Ἰωάννης ἢ Ἀναγνώστης Διοσκορίδης, ποὺ εἴτανε δάσκαλος καὶ ποὺ τὴν κόρη του Θεοφανὼ τὴν ἀνάθρεψε ὁ Νεόφυτος καὶ τὴν εἶχε σχεδὸν πάντα κοντά του.

Ἡ βιογραφία τούτη τοῦ Νεόφυτου, γραμμένη γιὰ νὰ τιμήσει τὴ μνήμη του, δὲν ἀποτελεῖ σίγουρα καμιὰν ἀλάθευτη ἱστορικὴ πηγή. Ὡστόσο δίνει πολύτιμες πληροφορίες γιὰ ὅποιον θέλει νὰ καταπιαστεῖ μὲ τὴν ἱστορία τῆς Εὔβοιας. Μὰ γιὰ ν' ἀξιοποιηθεῖ ἐπιστημονικὰ τὸ ἁπλαστο κι ἀδιαμόρφωτο ὑλικό της, χρειάζεται ἐπίμονο ξεκαθάρισμα καὶ προσεχτικὴ σύγκριση μὲ τὶς πληροφορίες ποὺ βρίσκουμε σ' ἄλλες πηγές, χρειάζεται μ' ἄλλα λόγια μιὰν κριτικὴ ἔκδοση, ποὺ θ' ἀπαιτοῦσε πολλοὺς μῆνες δουλειᾶς γιὰ νὰ ἑτοιμαστεῖ. Καὶ τοῦτον τὸν καιρὸ εἶμαι μπλεγμένος μ' ἄλλα γραψίματα ποὺ μήτε λεπτὸ δὲ μοῦ περισσεύει γιὰ νὰ καταπιαστῶ μὲ μιὰν καλοσυνείδητη κριτικὴ ἔκδοση τῆς «Βιογραφίας τοῦ μακαρίτου Ἐπισκόπου Καρύστου Νεοφύτου».

Ὅμως ἔκανα τὸ λάθος νὰ μιλήσω γιὰ δαύτη στὸ φίλο κ. Ἀντρέα Ζῶντο, καὶ τώρα μὲ τρώγεται νὰ τοῦ τὴ δώσω, γιὰ νὰ τυπωθεῖ στὰ πρῶτα φύλλα ἀπ' τὴν καινούργια σειρὰ τοῦ περιοδικοῦ του. Κι ὅσοι ἔχουνε τὴ λόξα νὰ μουντζουρώνουνε χαρτιά, ξέρουν ἂν εἶναι βολετὸ νὰ ξεφύγεις ἀπ' τὴν ἐπίμονη πολιορκία ποὺ σοῦ στήνει ὅποιος ἐκδότης βάλθηκε νὰ σοῦ πάρει γιὰ τὸ περιοδικό του συνεργασία. Ἔτσι βρίσκομαι ἀναγκασμένος νὰ τοῦ δώσω τὴ βιογραφία τοῦ Νεόφυτου, μαζὶ μ' ὅσα σημειώματα ἔχω πρόχειρα καταστρώσει, μὲ τὴν ἐπιφύλαξη νὰ τὴν ξανατυπώσω ἀργότερα πιότερο δουλεμένη. Κι ἴσως, ὅπως εἶναι τώρα, νὰ ταιριάζει πιὸ πολὺ σ' ἕνα φιλολογικὸ περιοδικό, σὰν τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα».

Στὴν ἀντιγραφὴ κράτησα πιστὰ τὴ διατύπωση τοῦ χειρόγραφου καὶ μόνο τὴ στίξη καὶ τὴν ὀρθογραφία του κάπου καὶ ποῦ διόρθωσα, γιὰ νὰ 'ναι πιὸ βολικὸ στὸ διάβασμα. Ὅσες λέξεις πρόσθεσα, τὶς κλείνω μέσα σ' ἀγκύλες γιὰ νὰ ξεχωρίζουνε. Δικοί μου ἀκόμα, εἶναι κ' οἱ ἀριθμοὶ ποὺ βάζω στὶς παράγραφες τοῦ χειρόγραφου,

* * *

Καὶ τώρα ἡ βιογραφία:

1.—Ὁ μακαρίτης οὗτος ἐγεννήθη τῷ 1780 ἔτος εἰς τὴν πλησίον τῆς πόλεως ταύτης [1]) κειμένην κωμόπολιν Φύλλα. Ἐκεῖ ἀνετράφη ὁ Νικόλαος Ἀνέστη (τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον αὐτοῦ ὄνομα [2]). Τάσιν δὲ πρὸς τὴν παιδείαν ἐκ τῆς νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας ἔχων, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πλησιόχωρον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μονήν, ἵνα γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τῆς τότε παιδείας κάτοχος. Ἀλλ' ὁ μικρὸς ἐκεῖνος τῆς παιδείας σπινθήρ, εἰς τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ ριφθεὶς ψυχήν, τοσοῦτον τὸν πρὸς τὴν παιδείαν ὑπεύκαυσεν ἔρωτά του, ὥστε ὁ μικρός, ὁ 15ετὴς μόλις Νικόλαος, δὲν ἐδίστασε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πεφιλημένην αὐτοῦ μητέρα, τὸν τόπον ἐφ' οὗ τὰ τοῦ πατρός του ἀνεπαύοντο ὀστᾶ καὶ νὰ ἀποδημήσῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς τελειωτέραν ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ καὶ πρὸς καλυτέρας τύχης καὶ μέλλοντος ἀναζήτησιν. Οὔτε τῶν φίλων του δὲ αἱ ἀναμνήσεις, οὔτε τὸ φίλτρον τῶν συγγενῶν, οὔτε τῆς τριπαθῶς ἀγαπώσης αὐτὸν μητρὸς τὰ δάκρυα, οὔτε τέλος ἡ ἀκαταμάχητος καὶ ἰσχυρὰ ἐκείνης δύναμις, ἡ καθ' ὅλας μὲν τὰς τοῦ νέου ἡλικίας, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν παιδικήν, ε[ἴ]κλησεν τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν γεννήσαντα καὶ ἀναθρέψαντα αὐτόν, τόσον ἴσχυσαν νὰ ἐμποδίσωσι[ν] τοῦ σκοποῦ του τὸν 15ετῆ Νικόλαον, ὅστις ἀκόλουθος τοῦ μακαρίτου, τότε πρωτοσυγγέλου, κ. Ἱεροθέου, ἀνεχώρησεν [εἰς] Ἄρταν μακρὰν πολὺ μακρὰν τῆς πατρίδος του [1].

2.—Ἐκεῖ εἴλκησε[ν] τὴν συμπάθειαν καὶ ἀγάπην τῶν κατὰ καιροὺς προϊσταμένων του καὶ ἄνευ χρημάτων, ἄνευ συγγενῶν καὶ φίλων ἰσχυρῶν, προήχθη εἰς τὸν ὑψηλὸν τῆς Ἀρχιερωσύνης βαθμόν. Ἐχειροτονήθη, λοιπόν, τῷ 1813 Ἀρχιερεὺς Τιτουλάριος Μιλητουπόλεως καὶ τέλος πάντων, τῷ 1819, ἔγινεν ἐπίσκοπος Καρύστου [2].

3.—Εἴλκυσεν ἤδη εἰς τὴν ἐπαρχίαν του τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν κοινὴν ὑπόληψιν Χριστιανῶν καὶ Ὀθωμανῶν. Ἀλλ' ὁ ἀοίδημος οὗτος ἀνήρ, θρῆσκος ὡς οἱ μάρτυρες καὶ φιλόπατρις ὡς οἱ ἀρχαῖοι, δὲν ἐδίστασεν, ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῆς θρησκείας αὐτοῦ, νὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ πλούτη καὶ δόξαν καὶ ἀγαθά, νὰ ἀναδεχθῇ μακρὰς καὶ ἐπιπόνους ὁδοιπορίας καὶ νὰ ριψοκινδυνεύσῃ αὐτήν του τὴν ζωήν, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀποστολικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, ἅτινα ἐθεώρει ὡς ἱερά. Διότι τί ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως νὰ ἐλπίζῃ ἠδύνατο ὁ ἀνὴρ οὗτος; Οὐδὲν ἄλλο βεβαίως ἢ κολόβωσιν μὲν τῆς ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας, καταστροφὴ δὲ γενικὴν καὶ τραγικὸν θάνατον ἐν ἀποτυχίᾳ! Ἐνῶ νέος ὢν ἀρχιερεύς, πλήρης ὑποληψεως καὶ ἰσχύος, λίαν ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν αὐτοῦ ἀγαπώμενος καὶ σεβόμενος, τὰ μάλιστα δὲ ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ τότε τῆς Καρύστου κρατοῦντος Ὁμὲρ Πασᾶ ὑποληπτόμενος, ἠδύνατο νὰ ζῇ ἡσύχως καὶ εἰρηνικῶς, ἀπολαμβάνων ὅλα τὰ τοῦ παρόντος βίου ἀγαθά.

(Συνεχίζεται)

θια προσμένουν το γέμισμα ἀπὸ χέρια κοπέλλας ξεμανίκωτης ροδοκόκκινης μὲ τὰ βυζιὰ στὸ μποῦστο σφιχτὰ καὶ τὸ κεφάλι τυλιγμένο μὲ τὸ χρωματιστὸ κλαδωτὸ μαντῆλι της, ἴδιο προτομῆς προγονικῆς.

Στὶς γράνες ποὺ οἱ βέργες τῶν μπλεγμένων κλημάτων ξεχωρίζουν δειλὰ - δειλά, ἄλλοι φέρνουν στὸν ὦμο τὰ καλάθια πρὸς τὸ πατητῆρι. Καὶ κεῖ πάνω στὰ σταφύλια, σὰν σὲ χορὸ Σατύρων, παιδιὰ μὲ σηκωμένα τὰ παντελόνια, μὲ πόδια βαρειά, τριχωτά, ἴδια Πανός, χορεύουν ἕνα χωρὶς ρυθμὸ χορὸ Βακχικό.

Πατοῦν τὰ σταφύλια, κι' ἀπὸ ψηλὰ ὁ τραγουδιστὴς τζιτζικας μὲ τὸν ἁμανέ του στὴν κάψα τοῦ μεσημεριοῦ, συμπληρώνει τὸ τραγοῦδι τῆς ἐργατιᾶς.

Ξανθειὰ γραμμὴ τραβάει ὁ μοῦστος ἀπ' τὸ πατητῆρι νὰ κρεμιστῇ στὸ πυθουλάκι, γεμᾶτος θυμό, μ' ἀφροὺς καὶ ψιθίρους χωρὶς κανεὶς νὰ ξέρῃ τὸ μυστικό του αὐτό.

Στητὸ στὴ στοῖβα τὸ φασκιωμένο βαγένι μὲ τὰ στεφάνια στὴν ἄκρη στὸ κατῶγι ποῦ τοῦ προσθέτει μυρουδιὰ ἡ δοῦγα καὶ τὰ ζωντανά, περιμένει νὰ δεχτῇ τὸν κατάδικο μὲ τὴν ποινὴν . . . τῶν προσκαίρων δεσμῶν.

Καὶ θἄβγῃ ἀπὸ τὸν πῦρο τοῦ βαγενιοῦ μὲ τὸν καιρὸ (σωφρονισμένος ὁ κατάδικος) τ' ὡραῖο, λεπτό, ἀρωματισμένο κρασί, γιὰ νά γεμίσῃ τὸ ποτῆρι μας καὶ νὰ φέρῃ δροσιὰ σὲ ξεραμένα λαρύγγια, ξεκούραση σὲ δουλευτῆ χέρια, σὲ πονεμένες ψυχὲς τὸ λήθαργο καὶ φτερουγίσματα σὲ σκέψεις καθάριες. Θἄναι τὰ χειμωνιάτικα βράδυα στὸ τραπέζι ἀχώριστος σύντροφος στὸ μονόλογό μας καὶ στὴ γωνιὰ τῆς ἀνήλιαστης ταβέρνας μὲ τὶς γυυνὲς κρεβατωσιὲς τῆς κληματαργιᾶς καλεστὴς τῶν Μοιραίων.

Σ' αὐτὸ θἄχῃ πολλὲς φορὲς τὴ γεννεσήτου γλυκὺς καὶ στοχαστικὸς στῖχος καὶ στὴ Νιρβάνα του θὰ κοιμίζωνται πόνοι καὶ πόθοι, καϋμοὶ καὶ λαχτάρες καὶ σὰ μανιτάρια θὰ φυτρώνουν τὰ σχέδια.

Κι' ἂν τὸ ξημέρωμα λησμονηθοῦν τῆς περασμένης τὰ λόγια—σὰ λόγια τοῦ κρασιοῦ ποῦ θἄναι—ἡ φιλία ποὺ στήθηκε ἐκεῖ θὰ μένῃ (τὸ κρασὶ δένει γερὰ τοὺς ὁμοθρήσκους κι' εἶναι ὑγρὸ) πειὸ γερὴ κι' ἀκατάβλητη στὴ φθορά, πάνω ἀπ' τὰ ἐφήμερα.

Τὸ κρασὶ δένει πειὸ γερὰ τοὺς ὁμοθρήσκους σἂν . . . . ὑγρό.

Χαλκίδα Ὀκτώβριος *Νῖκος Γ. Παπαγεωργόπουλος*

---

1) Θέλει νὰ πεῖ τὴ Χαλκίδα.

2) Τὸ ἐπώνυμο τοῦ Νεόφυτου εἴταν Ἀδὰμ. Τὴν πληροφορία χρωστῶ στὸ σεβαστό μου φίλο, γιατρὸ στὴ Χαλκίδα, κ. Σπ. Διοσκορίδη κσὶ στὸν συντοπίτη τοῦ δεσπότη Παπα - Ἀντώνη Μάντζαρη, ποὺ ἔχει στὴν κατοχή του κι ἄφθονο ἱστορικὸ ὑλικὸ γιὰ τὴν Ἐπανάσταση. Στὰ Φύλλα σώζεται ἀκόμα τὸ συμβόλαιο γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ χωριοῦ ἀπὸ μιὰ Βαλιδὲ Σουλτάνα. Σύμφωνα μ' αὐτό, ἡ οἰκογένεια τοῦ Νεόφυτου πλήρωσε τὴν πιὸ μεγάλη μετοχή, ἑξακόσες πάνω κάτω χρυσὲς δραχμές.

1) Ὁ Γουναρόπουλος (Ἱστορία τῆς Νήσου Εὐβοίας. σελ. 365) γράφει πὼς ὁ Δεσπότης τῆς Χαλκίδας Ἱερόθεος ἔγινε Μητροπολίτης στὰ Γιάννενα καὶ πῆρε κοντά του τὸν Νεόφυτο, ποὺ τὸν χειροτόνησε διάκο. Ἀργότερα γίνηκε «ἀρχιδιάκονος» τοῦ Μητροπολίτη τῆς Ἄρτας Πορφύρου, ποὺ σὲ λίγον καιρὸ προβίβασε τὸν Νεόφυτο σὲ Πρωτοσύγγελο.

2) Ὁ Γουναρόπουλος (ὅ. π., σελ. 335) ὑποστηρίζει πὼς ὁ Νεόφυτος χειροτονήθηκε Δεσπότης στὰ 1817, παίρνοντας τὸν ἐπισκοπικὸ θρόνο ποὺ χήρεψε μὲ τὸ θάνατο τοῦ Νεόφυτου Καμπανᾶ. Ἡ χρονολογία τούτη φαίνεται πιθανή. μιὰ πού, ὅπως θὰ δοῦμε πιὸ κάτω, ὁ Νεόφυτος γίνηκε στὰ 1818 φιλικὸς, ὄντας πιὰ Δεσπότης στὴν Κάρυστο.

Προτροπή.

Σκάλω, ψυχή, στὴν πρωινὴν ἀχτίδα ποὺ σ' ἀγγίζει
καὶ δόσε στὴν προσπάθεια τοὺς πιὸ πολλούς σου κόπους
—μπρὸς στὸ θεὸ κι' ἀντίκρι σου θὰ παίρνει νὰ ροδίζει
ξεπέρνα τοὺς ἀνθρώπους.
Κράτα σφιχτὰ στὰ χέρια σου τὸ φῶς ἀπὸ τὶς ἴνες
καὶ λάμψε καθὼς τρίγυρα κι' ἐκεῖνο θ' ἀχνολάμπει
—στερνὰ στὴ γῆ τὴν ἄχαρη θὰ δεῖς τόσες ἀχτῖνες
νὰ ξεχυθοῦν στὰ θάμπη....
Μὴ στοχαστεῖς τὰ βραδυνὰ ποὺ πῆξαν στὰ ἐρέβη
ὥσπου νἀρθεῖ τῆς χαραυγῆς τὸ διάφανο τ' ἀστέρι
—κανεὶς δὲν πρέπει στὴ χαρὰ νὰ μάθει νὰ γυρεύει
τὰ ποὺ διαβαίνει μέρη!
Κι' ἀχὸ κεῖ πέρα κοίταξε ποὺ κάπου πρὸς τὰ βάθη
ὁ κόσμος πάλιν ἄσχημος καὶ μόνος θἄχει μείνει
καὶ ρᾶνε τον ποὺ θὰ κρατᾶς τ' ἀφείδωλο καλάθι
μὲ ρόδα καλωσύνη..

Τάκης Δόξας

Τὸ τραγούδι μιᾶς πεθαμένης.

Πῶς θἄρθῃς, σὲ περίμενα ἀπόψε μὲς τὴ νύχτα,
ἦταν βαθειὰ μεσάνυχτα, ἔνα σκυλὶ ἀλύχτα,
κι' οἱ στράτες ἦταν ἔρημες, κι' ὁλόγυρα σκοτάδι,
σὰν τέτοιες ὧρες ξεκινοῦν οἱ ἴσκιοι ἀπὸ τὸν ἄδη.
Πῶς θἄρθῃς σὲ περίμενα, Ψυχοσαββάτου βράδυ,
ἀβρή, ἀπαλὴ σἂν ὄνειρο κι' ἀνάλαφρη σὰ χάδι,
πῶς θἄρθῃς σἂν ἀνάμνηση πῶς θἄρθῃς στ' ὄνειρό μου,
ὡς μιὰ φορὰ ποὺ σ' ἔσφιγγα μ' ἀγάπη στὸ πλευρό μου.
Ἀπόψε μὲ τὴ σκέψη μου, κοντά σου εἶχα ζήσει,
κάτι στιγμὲς ποὺ διάβηκαν καὶ ὧρες ποὖχαν σβύσει,
ἀπόψε σὲ ζωντάνεψα, σἂν πρῶτα στὴ καρδιά μου,
σὲ χάρηκα, σὲ λάτρεψα καὶ σ' εἶχα συντροφιά μου.

Γιάννης Φλιάσιος

«Ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη συλλογή μου "Ἀνθρώπινα„»

Ἀπ' τὸ παράθυρο τῆς μνήμης.

Τὸ πορτραῖτο σου ἀπ' τὸν χρόνο ἄρχισε νὰ ξεθωριάζει
στὴν κορνίζα τὴ ροδόχρυση τοῦ νοῦ
—χεμωνιάτικης ἡμέρας ἡ πνοὴ ποὺ ἀργοσταλάζει
στὰ θαμπόχρωμα τὰ νάματα ἑνος πράου δειλινοῦ.
Γύρω ἀπ' τὸ παράθυρό μου μαῦρο μοῦ ἔπλεξε στεφάνι
ὁ βουβὸς τῆς νύχτας ἴσκιος καὶ πενθεῖ
καὶ στὴ γλάστρα σου ὅπου ἄλλοτ' ἐγελοῦσε τὸ γεράνι,
τ' ὠχρολούδουδο τῆς λύπης τώρ' ἀνθεῖ.
Τὴν ἀχνὴ μορφή σου ἡ σκέψη μου ὧρες—ὧρες νὰ τὴ στήσει
πολεμάει, ἄχ, στὸ σβυστό σου παραθύρι,
μὰ τοῦ κάκου· τὸ σκοτάδι ποιὸς μπορεῖ νὰ τὸ φωτίσει,
ποιὸς μπορεῖ νὰ ξεδιψάσει ἀπ' τῆς μνήμης τὸ ποτήρι!

Ὁδ. Κ. Ἐξαρχάκης

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
Ἰδιοκτήτης : ΑΝΤΡΕΑΣ ΖΩΝΤΟΣ
Γραφεῖον : Φαβιέρου 7 - Ἀθῆναι

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Ἐξαμηνία δραχ. 3.000 — Ἐτησία δραχ. 6.000.
Δῆμοι, Κοινότητες, Τράπεζες, διάφ. ὀργανισμοί δρ. 12.000

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
Ὁλόκληρος σελὶς δραχ. 100.000, 1)2 δραχ. 60.000, 1)4 δραχ. 30.000. – Διά περισσοτέρας τῆς μιᾶς δημοσιεύσεις, ὡς καὶ διὰ μικροτέρας καταχωρήσεις, ἐπιστημονικὰς εἰδοποιήσεις, ἐγγελίας κ.τ.λ. ἰδιαιτέραν συμφωνίαν.

Γράμματα, ἐμβάσματα, ἔντυπα, συνεργασίες κ.λ.π. ἀπ' εὐθείας
Πρὸς τὸν κ. **Ἀντρέαν Ζῶντον** — Φαβιέρου 7 - Ἀθήνας

Γενικὸς οἰκον. Ἀντιπρόσωπος δι' ὁλόκληρον τὴν Εὔβοιαν
Γεώργιος Κ. Σκούρας
Δικηγόρος, Ἀβάντων 6 — **Χαλκὶς**—Τηλ. 2-65 καὶ 5-09

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δραχ. 500.—

Τὸ βράδυ...

Τὸ βράδυ, σὰν βρεθῶ σ' ἀκρογιάλι κι' ἁπλωθῆ τὸ σκοτάδι, νοιώθω τὰ μάγια τῆς θάλασσας καὶ βλέπω νεράϊδες.

Καὶ ἀρχινῶ ν' ἀγαπῶ τὴν γυναῖκα τῶν κυμάτων, τὴν ὀπτασία τῶν ἀνήσυχων φλοίσβων.

Καὶ εἶναι χαρά μου νὰ βλέπω κάλλος γυναίκας γυμνό, ἀναδυτὸ στὸν ἀφρό, φωτισμένο μὲ τὶς λάμψεις τῶν ἄστρων.

Νὰ βλέπω τὰ μαλλιά της λυτὰ καὶ τὰ στήθεια ὀρθὰ μὲ θηλές, σὰν αἰχμές, προταμένες

Καὶ ἁπλωμένα ὡραῖα Χέρια νὰ βουτοῦν, σὰν κουπιά, στὰ νερά, γιὰ νὰ ρθοῦν στὴ στερηὰ ν' ἀγκαλιάσουν ἐμένα.

Γιάννης Τρίκκης

«Ἀπὸ τὶς εἰκόνες καὶ παρορράματα»

Τὸ καράβι ξεκίνησε

Τὸ καράβι ξεκίνησε κ̔μεῖς μείναμε πίσω.
Στὸ μουράγιο τὸ βλέπουμε γιὰ νὰ φεύγει στὰ ξένα,
καὶ τὰ μέρη, πού λέγαμε νὰ μὲ πᾶν νὰ γνωρίσω
θὰ μοῦ μείνουν σὰν ὄνειρο καὶ γιὰ πάντα χαμένα.
Δὲ θὰ φτάσουμε κάποτες στῆς χαρᾶς τὸ λιμάνι
κοὶ ἐλπίδες μας σβύσανε σὰν ἀφροὶ στ' ἀκρογιάλι,
στό μουράγιο καθόμαστε κ' ἔχουν ὅλα πεθάνει.
—Τὸ καράβι ξεκίνησε καὶ δὲν φύγαμε πάλι.

Φίλ. Κατσίπης

Ὁ Ἑλληνικὸς στίχος

Χορὸς Συρτὸς

Γρήγορα φθάσαμε λοιπὸν ἢ ἀργήσαμε ; Καὶ ἴδια
πῶς κάμψαμε τῆς χίμαιρας μαζὶ τὸ ἀκρωτήριο ;
Δῶθες ἐρχόντας πήραμε καρδιά, ματιὲς καὶ φρύδια,
περίεργο γιατί καρδιὰ — γιατὶ ματιές μυστήριο !

Κι' εἴμαστ' ἐδῶ τὶ καλά ! μὲ τοὺς ἐγκάρδιους σκύλους,
στητοὶ πρὸς τ' ἄνθη ποὺ γυρνοῦν καὶ στοὺς — ποὺ [φεύγουν — τόπους,
σὰν νὰ τὶ ὡραῖα βρεθήκαμε μὲ ροῦχα καὶ μὲ πίλους.
σὰν νὰ ποιὸς ξέρει τὶ χρυσὰ χορεύουμε μὲ τρόπους..

Χρυσὰ μὲ τρόπους καὶ μαλλιά...Οἱ ράφτες μας τὶ νόες
καὶ μαῖτρ σοφοὶ—μᾶς μπάζουνε στοὺς ραφτικοὺς των [οἴκους,
—γυμνοὶ ἐμεῖς ; !. —Οἱ μάνες μας ἰδὲς τες κεῖ ἀθῶες,
εἶναι σὰν δὲν μᾶς γέννησαν μικρούς μου τοὺς πιθήκους.

Καὶ τραλαλά !. Τ' ἀδέρφια μας—τὰ φίδια, οἱ γάτοι, [οἱ σκύλοι —
στὰ τέσερα ἄλλα περπατοῦν κι'ἄλλα πᾶν μὲ τὰ στήθη
—κι' αὐτὰ καρδιὰ κι' αὐτὰ ματιὲς τὶ ὡραῖα ὦ φίλοι [ὦ φίλοι,
μὲ οὐρὰ ἢ μὲ πίλο ἢ μὲ φτερά, γοργὰ μᾶς πάει ἡ λήθη.

Καὶ πᾶμε ἀντάμα. Τραλαλά !. Κατόπι ἔρχοντ'οἱ ἄλλοι
—κι' ἄλλα γατιὰ κι' ἄλλα πουλιά—Πλάνα, χορεύτρα [ἡ φύση
ἢ μὲ νουρὰ ἢ μὲ φτερὰ ἢ μὲ πίλο στὸ κεφάλι
βιάστηκε νᾶ μᾶς φέρει ἐδῶ ἢ τάχα νᾶχει ἀργήσει ;

Θῶμος Ξαφᾶς

Δειλινὸ στὰ Ἑλληνικὰ ἀκρογιάλια *

Πῶς ἀστράφτει ὁ κόλπος στὴν ἀρχὴ τῆς Εὐβοίας
καὶ σφιχτὰ οἱ Πεταλιοί,
ποῦ νὰ θάψῃ ἡ τρομάρα καὶ κανένα ἔργο βίας
τὴ μορφὴ ποῦ μιλεῖ.

Ποῦ νὰ θάψῃ τὴν ὄψη τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ τοπίου
ποὺ ἀπ' τὸ Σούνιο ἀρχινᾶ,
τὸ Μακρονῆσι νὰ το—στὸ πλευρὸ τοῦ Λαυρίου
πρὶν νάρθοῦν τὰ στενά.

Κ' ἔπειτα, κοῖτα, τὴν Ὄχη, ποὺ μὲ τ' ἄγρια δόντια,
σὰν φρουρὸς καρτερᾶ
καὶ σὰν «ὄχι» νὰ λέῃ μὲ ἀσπίδες κι' ἀκόντια,
γιὰ τὴν κάθε φορά·

Καὶ τὶ ὡραῖα ποὺ κλείνει μὲ τὸ νοῦ πάρα πάνω
τοῦ Εὐρίπου ὁ πορθμὸς
καὶ πῶς στέκει, γιὰ κοῖτα, σ' ἕνα ὕψος ποὺ φτάνω
τοῦ Καντηλιοῦ ὁ ρυθμός !

Γ. Κ. Σταμπολῆς

(*) Σημ' «Ε. Γ.» : ἀπὸ τὸ περισπούδαστο ἀνέκδοτο ἀκόμα ἔργο, τοῦ διαλεχτοῦ Ἕλληνα ποιητῆ, (τοῦ καὶ Προέδρου τοῦ "Συνδέσμου Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν,,) «Δειλινὸ στὰ Ἑλληνικὰ ἀκρογιάλια» κ. Γ. Κ. Σταμπολῆ — συνεργάτου καὶ φίλου τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων», δημοσιεύουμε τὸ πάρα πάνω ἀπόσπασμα.
Τὴν εἰκόνα τούτη ὁ ποιητὴς τὴν πέρνει ἀπὸ μίαν ἄκρη τοῦ Μαραθῶνα ῥεμβάζοντας καὶ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ ἑλληνικὰ ὄχι !

ΚΡΙΣΕΙΣ — ΓΕΓΟΝΟΤΑ — ΣΧΟΛΙΑ

Μέσα στὸν συγνεφιασμένο ὁρίζοντα καὶ τὸν πόλεμο τῶν νεύρων, πρέπει νὰ κρατήσουμε ἀπόλυτα τὴν ψυχραιμία μας· καὶ μέσα στὶς ἐλλείψεις μας, τὰ βάσανά μας καὶ τοὺς κόπους μας, ν' ἀρχίσουμε νὰ κινούμεθα μέσα στὴν περιοχή μας γιὰ μιὰ καινούργια πνευματικὴ ζωή.

Τὰ δεινὰ τοῦ τελευταίου πολέμου πρέπει ν' ἀρχίσουν νὰ περνοῦν, οἱ πληγές, ποῦ μᾶς ἄνοιξεν ἡ σκλαβιὰ καὶ τὸ δικό μας ἀλληλοφάγωμα, πρέπει νὰ ἐπουλωθοῦν, καὶ τὸ μῖσος (τ' ἀδικαιολόγητο αὐτὸ μῖσος καὶ «ἡ διχόνοια ἡ δολερὴ» ποὺ κατέφαγε τὰ σπλάχνα τῶν Ἑλλήνων) πρέπει νὰ σβήση ὁλότελα καὶ καθόλου νὰ μὴ θυμιέται.

Γι' αὐτὸ καὶ λέμε πῶς πρέπει ν' ἀποχτήσουμε τὴν ἡρεμία μας καὶ νὰ ξαναρχίσουμε τὴ δουλειὰ γιὰ τὸ φτιάξιμο μιᾶς κάποιας νέας πνευματικῆς ὁάσεως.

Τὰ πνευματικὰ σωματεῖα τῆς εὔβοιας, οἱ διανοούμενοι τοῦ νησιοῦ, οἱ καλλιτέχνες καὶ λογοτέχνες του, ἂς βγοῦν στὸ προσκήνιο.

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» εἶναι στὴν διάθεσί τους.

ΚΑΙ ΛΙΓΑ ... ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ὀλίγο πρὸ τῆς πρώτης σταθεροποιήσεως τῆς ἑλληνικῆς δραχμῆς τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» ἀπὸ παντελῆ ἔλλειψι χαρτιοῦ πρῶτα καὶ ἀπὸ τὴν συνεχῆ αὔξησι τῶν τυπογραφικῶν ὕστερα, ὑπεχρεώθηκαν νὰ διακόψουν τὴν ἔκδοσί τους. Τότε εἶχαν λαμβάνει ἀπὸ συνδρομὲς πολλά, πάρα πολλά... τρισεκατομμύρια. Καθὼς ἐπίσης εἶχαν προπληρωθεῖ (μὲ πληθωρικὲς βέβαια δραχμὲς) ἀπὸ μερικοὺς συνδρομητές τους καὶ εἶχαν τὴν ὑποχρέωσι νὰ ἔδιδαν, τότε, φύλλο μέχρι τῆς ἡμέρας, ποὺ ἡ ἀπόδειξις πληρωμῆς ἔγραφε ὅτι ἐπληρώθηκαν γιὰ τὴν συνδρομὴ τῶν προπληρωσάντων συνδρομητῶν των.

Μέσα στὶς τόσες. ὅμως, σταθεροποιήσεις καὶ τοῦ χρόνου τὸ πέρασμα δὲν μπορεῖ πειὰ νὰ γίνεται λόγος γιὰ τέτοια πράγματα.

Ἂς εἴμαστε, λοιπόν, ὅλοι ἴσια κι' ἴσια κι' ἂς ἀνοίξουμε, ἀπὸ τοῦτον τὸν μῆνα, καινούργιους λογαριασμούς.

ΓΙΑ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΝΟΙΩΘΟΥΝ

Κι' ἐπειδὴ πάρα πάνω μιλοῦμε γιὰ παληοὺς καὶ νέους λογαριασμούς, θέλουμε ἐδῶ νὰ κάμουμε, εὐθὺς ἀμέσως, καὶ μιὰ δήλωσι, γιὰ τοὺς φίλους, ὑποστηρικτὲς καὶ συνδρομητὲς τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» : Ὅπως εἶναι γνωστὸ τὸ περιοδικὸ τοῦτο δὲν εἶναι καθόλου ἐπιχείρησι. Καὶ πολλὲς φορὲς (γιατὶ νὰ τὸ κρύψουμε) κατὰ τὸν περασμένο καιρό, δὲ μπόρεσε μὲ τὶς συνδρομές του, νὰ καλύψη τὰ ἔξοδα του. Τώρα, μάλιστα, μὲ τὴ μεγάλη ἀκρίβεια τοῦ χαρτιοῦ καὶ τῶν τυπογραφικῶν, ἡ ἀνάγκη τῆς ἀμέσου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεώς του, πρὸς ἀντιμετώπισι τῶν πρώτων ἐξόδων τοῦ καινούργιου ξεκινήματός του, εἶναι ἐπιταχτική. Γι' αὐτὸ δηλώνουμε, πῶς ἀμέσως μετὰ τὴν κυκλοφορία τοῦ πρώτου του φύλλου, θὰ ἐκδόσουμε καὶ θὰ κυκλοφορήσουμε παντοῦ ἀποδείξεις εἰσπράξεως συνδρομῶν.

Παρακαλοῦμεν, λοιπόν, θερμά, πάντας τοὺς φίλους καὶ συνδρομητές μας, ἐκείνους ποὺ ἐπιθυμοῦν καὶ θέλουν νὰ ξαναϊδοῦν τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» νὰ πάρουν τὸν ὡραῖο πνευματικό τους δρόμο, νὰ πληρώσουν ἀμέσως τὴ συνδρομή τους ἢ καλλίτερα (εἶνε τόση δύσκολη, στὴν ἐποχή μας ἡ εἴσπραξι τῶν συνδρομῶν) νὰ μᾶς τὴν στείλουν ταχυδρομικῶς.

ΔΩΡΕΑΝ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑΝ

Κι' ἔτσι, σὰν συνέχεια, μὲ ὅσα σημειώνουμε γιὰ συνδρομὲς καὶ συνδρομητές, τονίζουμε ἰδιαίτερα πῶς λόγῳ τῶν ὑπερβολικῶν ἐξόδων τῶν σημερινῶν ἐκδόσεων εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ μὴ στείλουμε σὲ κανένα δωρεὰν φύλλο.

Κανέναν ἐπίσης νέο συνδρομητὴ δὲν γράφουμε ἐὰν δὲν προπληρώσῃ τὴν συνδρομή του, τὴν ὁποία πρὸς κάλυψι μέρους μόνον τῶν ἐξόδων μας ὁρίζουμε εἰς 6.000 δρ. τὸν χρόνο.

Ἂς ἔχουν τοῦτο ὑπ' ὄψι τους οἱ φίλοι ὑποστηριχτές μας, ὥστε ὅταν μᾶς στέλνουν καινούργια ὀνόματα συνδρομητῶν νὰ μᾶς στέλνουν ταυτόχρονα καὶ τὶς συνδρομές των.

Παρακαλοῦμε, τέλος, ἰδιαίτερα καὶ θερμὰ ὅλους τοὺς συνδρομητές μας, ὅπως μετὰ τὴν λῆψι τοῦ παρόντος φύλλου τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» σπεύσουν ἀμέσως νὰ μᾶς στείλουν τὶς συνδρομές τους, στὶς ὁποῖες καὶ μόνο βασίζουμε τὴν ἀπρόσκοπτη ἔκδοσι τοῦ περιοδικοῦ.

ΚΑΙ ΜΙΑΝ ΑΚΟΜΑ ΕΚΔΟΥΛΕΥΣΙ

Ἀπ' ὅλους τοὺς φίλους μας Εὐβοεῖς, ζητοῦμε ἀκόμα μία ἐκδούλευσι : νὰ μᾶς στείλουν τὴν διεύθυνσι τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμενόντων συγγενῶν καὶ φίλων των, διὰ νὰ τοὺς στέλνωμε τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα». Γιὰ νὰ μποροῦν ἔτσι οἱ ξενητεμένοι μας νὰ παρακολουθοῦν τὴν πνευματικὴ κίνησι τοῦ τόπου των καὶ διὰ τῆς συνδρομῆς των νὰ ἐνισχύουν καὶ ἕνα πνευματικὸ ὄργανο τῆς προσφιλοῦς ἰδιαιτέρας των πατρίδος.

ΠΡΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΣ

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» αἰσθάνονται τὴν ὑποχρέωσι νὰ εὐχαριστήσουν, καὶ ἀπὸ τὴν σελίδα τούτη, θερμὰ κι' ἐγκάρδια τοὺς παληοὺς καὶ νέους συνεργάτας τους, ποὺ μὲ τόση προθυμία, εὐγένεια καὶ καλωσύνη δέχτηκαν ἀνιδιοτελῶς νὰ μᾶς προσφέρουν τὴν πολύτιμη συνεργασία τους καὶ νὰ μᾶς ἐνισχύσουν ἔτσι στὸ καινούργιο μας πνευματικὸ ξεκίνημα.

ΧΑΛΚΙΔΑ 1921-1923

(ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ)

II

Ἀνθρῶποι ποὺ σᾶς γνώρισα
καὶ τόποι ποῦ ἔχω μείνη.
πόσο γλυκεια εἶν' ἡ ἀνάμνησις.
μὰ ὅσο καὶ πάει καὶ σβύνει.

Τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» ἐπέτυχαν καὶ γιὰ τὴν καινούργια των περίοδο, τὴν συνεργασία ἑνὸς διαλεχτοῦ ἀκόμα Ἕλληνα διανοουμένου καὶ ἐγκάρδιου φίλου (τοῦ κ. Α. Ἀναπλιώτη) κι' εἶναι γιὰ τοῦτο ἰδιαίτερα ὑπερήφανα κι' εὐχαριστημένα.
Ὁ διαλεχτός, λοιπόν, τοῦτος συνεργάτης μας ἔχει ὑπηρετήσει στὴν Χαλκίδα κατὰ τὸ 1921—1923, ὡς ἀνώτερος δημόσιος ὑπάλληλος (ἤδη ἀνώτατος) κι' ἔχει ἀποθησαυρίσει ἀπὸ τὴν Εὔβοιαν ὅμορφες καὶ χωρὶς τελειωμὸ ἀναμνήσεις (τῶν ὁποίων τὴν δημοσίευσι σὲ συνέχειες, βέβαια, ἀρχίζουμε ἀπὸ σήμερα) ποὺ ἀληθινὰ θὰ τέρψουν ὅλους τοὺς Εὐβοεῖς.

Α'.

—«Τὸ πέρασμά σας ἀπὸ τὴν πλουτοφόρο Εὔβοια δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ σᾶς ἔχῃ ἀφίσῃ ὡραῖες ἀναμνήσεις.....»

Ἔτσι μοῦ γράφει σ' ἕνα ὑπερευγενικὸ γράμμα του ὁ φίλτατος κ. Ἀνδρέας Ζῶντος τὸν ὁποῖον ἀποκαλῶ «λαχεῖο» γιὰ τὴν Εὔβοια καὶ τὴν Χαλκίδα. Καὶ μὲ προκαλεῖ καὶ προσκαλεῖ ὁ ἀγαπητὸς φίλος καὶ ἐκλεκτὸς διανοούμενος νὰ «βάλω μπρὸς» στὴ φαντασία μου γιὰ κάτι Εὐβοϊκό....

Ἀλλὰ ἀναρωτιέμαι πρῶτα - πρῶτα: Ποιὰ θέσι ἔχω ἐγὼ γιὰ νὰ γράψω γιὰ τὸν πράγματι ἐκλεκτὸ τόπο ποὺ μὲ «ἠνέχθη» κάπου τρία - τέσσερα χρόνια; Καμμιὰ θέσι βέβαια δὲν ἔχω.... Ἀλλὰ τὸ γράμμα τοῦ κ. Ζώντου δὲν ἐπιδέχεται ἀντιρρήσεις! Τὸ ἔχω εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς Εὐβοέως, πρὸς ἀπολογίαν μου καὶ τακτοποίησίν μου.

—Ἂν ἔχω ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸν καλὸν τόπον;; Βιβλίο μποροῦν νὰ γίνουν, ἀγαπητέ μου κ. Ζῶντο. Πέρασα τόσο καλὰ στὸν ὡραιότατο τόπο σας. Τὸν θυμοῦμαι πάντα τόσο, ὅσο ἐκεῖνος δὲν ἔχει κανέναν λόγον νὰ μὲ θυμᾶται.

Ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσω, σᾶν τίτλους στὶς ἀναμνήσεις μου, αὐτές, νὰ στέλνω προσκυνήματα καὶ χαιρετίσματα;

Ἂς γρνατίσω καὶ πάλι εὐλαβικὰ ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὴν «Ἁγία Παρασκευὴ». Ἐκάθησα στὴ γειτονιά της. Ἔχω καὶ γὼ τοὺς λόγους μου, λόγους βαθειούς, δικούς μου, νὰ τὴν εὐγνωμονῶ, μυριανάξιός της ὡς εἶμαι. (Προστάτευέ μας, θαυματουργὴ - ἱστορικὴ εἰκόνα....)

Σὰν πήραμε τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ, ἂς φιλήσουμε τὸ χέρι τοῦ Σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Μαρωνείας καὶ Θάσου, Βασιλείου. Τί ἐξαιρετικὸς λευΐτης, ὁ ὡραῖος κι' ἀπέριττος, νέος τότε, ἱερωμένος αὐτός.—Ὁ ἀγαπημένος παπᾶς τῆς Χαλκίδας καὶ τῆς Εὐβοίας. Ὁ «Βασιλάκης!....» Σπάνια συνδυάσθη ἡ μέχρι λατρείας ἀγάπη, ἡ δημοτικότης καὶ ὁ σεβασμὸς μαζύ, στὸ πρόσωπο ἑνὸς νέου καὶ χαριτωμένου τήν τε ψυχὴν καὶ φυὴν ἱερωμένου. Τὸν ἀγαποῦσε σᾶν χαϊδεμένο παιδὶ καὶ τὸν ἐσέβετο μαζύ, σᾶν προκαταβολικὰ ψηφισμένο ἀνώτερο κληρικό, (παμψηφία) μιὰ Χαλκίδα καὶ μιὰ Εὔβοια. Καὶ σὲ μᾶς τοὺς ξένους ἄριστες ἀναμνήσεις ἄφησεν.

Καὶ τώρα ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ ν' ἀναφέρω καὶ νὰ μνημονέψω μερικὰ ὀνόματα ἐκλεκτῶν καὶ καλῶν ἀνθρώπων ποὺ θυμοῦμαι μ' ἐκτίμησι καὶ ἀγάπη ἀπ' τὴ Χαλκίδα καὶ τὴν Εὔβοια. Εἴκοσι πέντε χρόνια πέρασαν - νερὸ - ἀπ' τὰ τότε. Ποῦ νὰ ξέρω ποιοὶ ζοῦν καὶ ποιοὶ φύγανε ἀπ' τὸν παληόκοσμο..., Γυρίζοντας τὴν Ἑλλάδα μπερδεύτηκαν καὶ οἱ ἀναμνήσεις μου. Τώρα ὁ κ. Ζῶντος θέλει νὰ τὶς τακτοποιήσω γιὰ τὴν Χαλκίδα. Εὑρῆκα ἐγὼ τὸν μπελᾶ μου ἀπ' αὐτὸν καὶ ἡ Χαλκίδα, γιὰ δεύτερη φορά, ἀπὸ μένα. Θὰ παρατεθοῦν λοιπὸν τὰ ὀνόματα ζωντανῶν καὶ πεθαμένων ἀνάκατα.(Ὁ κ. Ζῶντος βιάζεται. Στὶς 30 Ὀκτωβρίου, γράφει, βγαίνει τὸ φύλλο καὶ θέλει γιὰ τὸ πρῶτο ἀναμνήσεις σχετικές).

Θυμοῦμαι λοιπόν: Τὸν εὐγενικὸν ἄνθρωπον, ἐκλεκτὸν ἐπιστήμονα καὶ δημοσιογράφον κ. Γεωργ.Μάτσαν, διευθυντὴν τοῦ «Εὐρίπου». Χωρὶς καμμιὰ διάθεσι ὑπερβολῆς, λέγω ὅτι ἐκράτησε ψηλὰ - σεμνὰ τὴν τοπικὴ δημοσιογραφία, ἐπὶ χρόνια. Ὑποδειγματικὴ δημοσιογραφία, παρεμφερὴς - μὲ τὶς σχετικὲς ἀναλογίες - μὲ τὴν τοῦ «Νεολόγου» τῶν Πατρῶν. Ἐτίμησε τὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Εὔβοια.

(Εἴπαμε, ἀνάκατα, θὰ τοὺς θυμηθοῦμε, ὅλους μὲ ἴση ἐκτίμηση καὶ μὲ τὴν ἀγάπη τῶν ὡραίων ἀναμνήσεων καὶ τῶν καλῶν καιρῶν. Ὅπως ἔρχονται στὸ γερασμένο μυαλό. Ἀπὸ τοὺς παληοὺς Χαλκιδέους, τὸν Γιάννη τὸν Ζάχο βλέπω σπάνια ἐδῶ στὴν Ἀθήνα).

Νά, δυὸ εὐγενικοὶ - πόσο εὐγενικοὶ - ἄνθρωποι καὶ ἐπιστήμονες: Ἰωάννης Τρεπεκλῆς - Μιχαλάκης Μιχαηλίδης. Καὶ χαριτωμένους νὰ τοὺς πῇς, χαριτωμένοι ἦτανε. Ὁ γιατρός.... πολὺ καλὸς γιατρὸς καὶ ἄνθρωπος. Ἔχω πεῖραν τῆς ἐπιστημονικῆς του ἱκανότητος καὶ τῆς καλωσύνης του. (Τί λεβεντιά.... Τί ὡραῖος νέος... Πῶς νὰ μὴ τὸν θυμᾶται κανεὶς τὸ γιατρό...) Εἶπα ὅτι ἔχω πεῖραν τῆς ἐπιστημονικῆς ἱκανότητός του καὶ ἰδίᾳ τοῦ διαγνωστικοῦ του. Εἶχα - νέος τότε - μιὰ νεύρωσι τοῦ στομάχου διαβολεμένη - πρωτοφανῆ. Μὲ μιὰ συμβουλὴ ποὺ μοῦδωκε ὁ Τρεπεκλῆς καὶ μιὰ τροποποίησι ποὺ τὶς ἔκανα ἐγὼ εἰς τὸ... θεραπευτήριον.... Νίκου Τσαπέπα (ζῇ ὁ φιλόσοφος ἐκεῖνος;), ἐλαττώσαμε γιατρὸς καὶ ἄρρωστος, τὴ νεύρωσι τοῦ στομαχιοῦ καὶ καρδιᾶς μαζύ, (ἐνοχλητικότατη), στὸ ἐλάχιστο. Ἦταν καὶ εὐφυέστατος ὁ Ἰωάννης Τρεπεκλῆς. Ἄσε δὲ εὐσυνείδητος καὶ ἀφιλοχρήματος. Πρέπει νὰ τὴν διηγηθῶ τὴν περίπτωσι αὐτή... (Ἀλλὰ τί θὰ γίνῃ κ. Ζῶντο; Σᾶς τὸ εἶπα· ἐγὼ πέρασα καλὰ στὴ Χαλκίδα καὶ οἱ ἀναμνήσεις ποὺ ζητάτε, ἂμα τὶς γραψω ὅλες, θὰ γίνουν βιβλιαράκι!... Κανονισθῆτε λοιπὸν καὶ κανονίσατε.. Πρῶτα - πρῶτα βολιδοσκοπῆστε ἂν ἔχουν ὄρεξιν οἱ ἀναγνῶσται σας νὰ διαβάσουν τὰς ἀναμνήσεις ἑνὸς ξένου πρὸς τὸν τόπον. Καὶ δεύτερον ἐὰν ἐπιμείνετε εἰς τὴν συνέχειάν των, στεῖλτε μου καὶ κανέναν συντάκτη σας νὰ τοῦ τὶς ὑπαγορεύσω γιατὶ ἤδη κουράστηκα).

Ὁ Μιχαλάκης ὁ Μιχαηλίδης.... (Πῆρα δρόμο καὶ μιλῶ καὶ γιὰ τοὺς δυὸ Τρεπεκλῆ καὶ Μιχαηλίδη σᾶν νᾶναι ζωντανοί, ἐν ᾧ, ἀλλοίμονον, εἶναι χρόνια φευγάτοι καὶ οἱ δυό...) Ὁ Μιχαλάκης μὲ τὸ μονόκλ του. Τὸ μεγάλο παιδί. Ἂν τὰ «χαρτιὰ» δείχνουν τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Μιχαλάκης ἦταν ἡ προσωποποίησις τῆς εὐγενείας καὶ ἀνωτερότητος. Ἔτσι τὸν εἶδαν τὰ μάτια τὰ δικά μου. Πολλὲς φορὲς περάσαμε καλὰ στὸ παραλιακὸ ἀρχοντικό του. Ὡραῖοι τύποι ὡραίας ἐποχῆς.

Λίγο καὶ θὰ γινόμαστε ἀχάριστοι... Ὑποθέτω πὼς μπάρμπας τοῦ Μιχαλάκη ἦταν ὁ εὐγενέστατος ἐκεῖνος τύπος τῆς Χαλκίδος, ὁ σεμνότατος πολίτης, ὁ ἰατρὸς (Στέφανος;) Καλλίας. Κύριος! Κύριος πραγματικός. Πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Εὐβοίᾳ. Κόσμημα, πραγματικό, τῆς Χαλκίδος. Τί τρόποι, τί συμπεριφορὰ ἄψογος ἦταν ἐκείνη; Πόσες φορὲς δὲν ἐπεράσαμε ὧρες εὐχάριστες, εὐχαριστότατες εἰς τὸ πλούσιο καὶ σεμνὰ καλοβαλμένο ἐργένικο ἀρχοντικό του. Τί λαμπρὸς ἀλήθεια κι' ἀξέχαστος Κύριος... Παρεμφερὴς ἦταν καὶ ὁ ἀδελφός του (Μιχαήλ;) Καλλίας. Ἔγκριτος ἐπιστήμων δικηγόρος ἂν δὲν λαθεύω) καὶ πολίτης.

Ἡ κοινωνία τῆς Χαλκίδος μοῦ θύμιζε πολὺ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ναυπλίου.

Διακεκριμένος, ἀθόρυβος καὶ σεμνότατος ἐπιστήμων ἦτο καὶ ὁ Παπαχατζῆς, πατὴρ τοῦ ἐκλεκτοῦ ἐπίσης ἐπιστήμονος, συγγραφέως, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ.λ.π. κ. Γεωργίου Παπαχατζῆ. Ἦτο νεώτατος τότε, ὁ Γεώργιος Παπαχατζῆς, φοιτητής, ἡ δὲ μητέρα του, ὁσάκις ἐπήγαινα εἰς τὸ σπίτι των, μοῦ ἐπεδείκνυε, καμαρώνουσα καὶ δικαίως, τὰ τετράδια, τοῦ μελετηροτάτου νέου, τὰ ὁποῖα ὄντως ἦσαν «τροχιοδεῖκται» τοῦ ὡραίου του μέλλοντος.

Ξαναγυρίζει ὁ νοῦς μου στοὺς γιατρούς... Καὶ θυμᾶμαι στὴν Αἰδηψὸ — πολὺ πρὶν ὑπερετήσω στὴ Χαλκίδα — τὸ Γιάννη τὸ Ζηλιώτη. Χρόνια στὰ λουτρά, χρόνια μοναδικὸ σημάδι πολιτισμοῦ, στὴν ὑδρολογικὴ ἐκείνη περιοχή. Καὶ ἐπιστήμων γερὸς καὶ ὑδρολόγος πείρας. Ὡς ἄνθρωπος δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἂν ποῦμε τέλειος. Τραγουδοῦσε καὶ ὡραῖα, γλυκύτατα. Καϋμένε γιατρὲ .. καϋμένα χρόνια...

Ὁ γιατρὸς ἦτον ὁ πολιτισμὸς τῶν λουτρῶν. Καὶ ὁ Καραμηνὰς ὁ ντελάλης (ἀπόψε εἰς τὰς 7 τὸ βράδυ θὰ περάσῃ διὰ Βόλον ἡ «Ἀθηνᾶ» τοῦ Τζώννν... τοῦ —τοῦ—τοῦ...), ἦταν τὸ κέφι τῶν λουτρῶν. Κέφι ζωντανό... Ἐδῶ πά, μοῦ ἔρχονται στὸ νοῦ μου καὶ οἱ παληοὶ ἐπιχειρηματίαι τῆς Αἰδηψοῦ: Ὁ ἰδιόρυθμος ἐκεῖνος ἀλλὰ καὶ ἴσος τύπος τοῦ γέρο —Παπαδημάκη· ὁ Γουρουνᾶς, ὁ Πεπόνας, ὁ ἄψογος καὶ λαμπρὸς τύπος τοῦ δικηγόρου Θεοδοσιάδη, οἱ καλοὶ ἐπιχειρηματίαι Πετρόπουλος καὶ Βλαχάνης. (Ἐμφάνισιν διπλωμάτων ἢ τουλάχιστον πολιτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ εἶχαν καὶ οἱ δυὸ πολὺ καλοὶ τεχνικοὶ καὶ ἐπιχειρηματίαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Καὶ οἱ δυὸ πρωτοπόροι τῆς προόδου τῆς Αἰδηψοῦ ὑπῆρξαν, ἀλλὰ θαρρῶ πὼς ἠτύχησαν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἐκείνην). Ὁ γέρο—Παπαδημάκης φιλοσοφῶν κάποιο παληὸ βράδυ εἰς τὴν Αἰδηψό, ἔλεγε σὲ μικρὸ κύκλο κι' ἄκουγα κι' ἐγὼ— νέος τότε: — «Ὅποιος ἀνακατευτῇ μὲ τὰ νερὰ αὐτὰ (τὰ ἰαματικὰ) θὰ καταστραφῇ· εἶναι καταραμένα..».

Λίγο ἔλειψε νὰ λησμονήσω τοὺς Μάλιους μὲ τὸ λαμπρὸ ξενοδοχεῖο τους, τὸ Ἡράκλειον (;). Τὸν Ὀσκὰρ μὲ τὴ σνομπαρία τῶν «Θερμῶν τοῦ Σύλλα» κ.λ.π. κ.λ π.

Καὶ τώρα (τὸ ξαναλέγω πάλι) καλὰ ξεμπερδέματα ΚεΖῶντο! Μ'ἐμπέρδεψες ἔτσι, ποὺ δὲν ξεμπερδεύομαι κι' οὔτε κι' οἱ ἀναγνῶσται σου θὰ ξεμπερδέψουν ἀπὸ μένα σὲ πολλὰ φύλλα τῶν «Εὐβοϊκῶν». Σοῦ κάνω εἰλικρινῆ πρότασιν Ἐγὼ δὲν μποροῦσα νὰ σοῦ ἀρνηθῶ τὴ συνεργασία μου. Ἔγραψα καὶ γράφω ὅτι μπορῶ κι' ὅπως μπορῶ. Καλὰ θὰ κάνης νὰ μὴν τὰ δημοσιεύσης αὐτὰ ποὺ σοῦ στέλνω, ἂν δὲ τὰ δημοσιεύσης, κόφ' τα τοὐλάχιστον ἀπ' τὸ πρῶτο φύλλο διότι θὰ πάρουν μάκρος. Ἔχεις κοντζαμὰν — Σκαρίμπαν, μόνον ἁρμόδιον νὰ ζωγραφίσῃ καὶ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰ περασμένα. Ἔχεις τὸν ἐκλεκτὸν λογοτέχνην καὶ κριτικὸν κ. Γ. Φουσάραν, ταλέντο ἐξαιρετικό. (Τοῦ τὶς διάβασα τὶς ἀναμνήσεις μου). Τί ζητᾶς ἀπὸ μέναν τὸν ξένον καὶ ἀσήμαντον;

Ἐπιμένεις; (Τώρα πῆρα χαμπάρι πὼς ἄλλοῦ σοῦ μιλῶ στὸν πληθυντικὸ κι' ἄλλοῦ στὸν ἑνικό... Ὑποθέτω πὼς δὲν πειράζει... Δυὸ τιμόνια ἔχουν τὰ καράβια...) Ἐπιμένεις λοιπόν; Αἴ ἄκου: Ἂς φύγουμε ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας, τοὺς γιατροὺς καὶ τοὺς δικηγόρους, (ἀφοῦ θυμηθοῦμε καὶ τὸν ἀδικοσκοτωμένον ἐξαίρετον δικηγόρον Παπανικολάου), καὶ ἂς πᾶμε στοὺς μεγαλοεπιχειρηματίας ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Βασίλειον Γεωργιάδην, τὸν καλὸν καὶ ἄοκνον κυρ— Βασιλάκην, ποὺ ἀγάπησε κι' ἐκόσμησε τὴν πατρίδα του καὶ τὴν Ἑλλάδα (γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη), μὲ τὸ ὑπέροχο τῆς «Παλιρροίας» ξενοδοχεῖον. Εὐεργέτησε καὶ μᾶς τοὺς ξένους ποὺ μᾶς στέγασε 2—3 χρόνια σχεδόν. Ὅλο παράπονα εἴμαστε, οἱ ἐρίφηδες, κι' ὅλα μᾶς φταίγανε: ἀπὸ κὸ σεντόνια, ὡς τὸ νοῖκι (2 δρχ. τὴν ἡμέρα!) κι' ἀπ' τὸν μαϊτρ—ντ' ὁτὲλ ὡς τὴ Ζωὴ τὴ γύφτισα τὴν καμαρριέρα, ποὺ ἦταν ὅλο καλωσύνη ἡ κακομοῖρα. Θυμᾶμαι μὲ πόση ἐπίσης καλωσύνη κι' ἀνεκτικότητα δεχόταν ὁ κὺρ—Βασιλάκης τὰ αἰώνια γκρινιάσματά μας, γιατὶ μᾶς εἶχε φτιάξει τὸ ὡραιότερο—τότε—μέγαρο, στὴν ὡραιότατη τοποθεσία κι εἴχαμε καὶ παράπονα...

Ἡ θεία δίκη γιά μᾶς, τότε, ἦταν ὁ γέρο-Μυλωνᾶς, ὁ διευθυντὴς τοῦ καφενείου τῆς Παλιρροίας (θυμᾶμαι τῇ θεία γαλήνη του ὡραίου κεντρου...) ὁ γέρο-Μυλωνᾶς ὁ «Ποσειδὼν» μὲ τὸν αἰώνιο ναργιλέ του, δὲν ἔπαιρνε πολλὲς κουβέντες, οὔτε καὶ παράπονα ἐδέχετο. Οὔτε νὰ διανοηθῆς παράπονο.,. Ἐκεῖ μόνον ἄκουγες, ὅταν ὁ κὺρ Μυλωνᾶς εἶχε κέφι νὰ μιλήσῃ καὶ ν' ἀφηγηθῇ. Καὶ ἀφηγεῖτο ὡραῖα σιγανὰ καὶ ἤρεμα, ἐνδισφέρουσες ντόπιες ἱστορίες,.. Τὰ θεῖα τοῦ Ἀριστοτέλη νερὰ κυλοῦσαν δίπλα σου τὸ αἰώνιον «πήγαινε-ἔλα» τους καὶ τὸ μυστικό τους, καὶ ὁ «γλυκὸς- ὀθωμανικόβραστος» ἦταν ἀγνότατος κι' ἀπὸ μαστόρικο «γεντέκι» ψημένος τί παράπονα νὰ εἶχες; (ἀκολουθεῖ)

Α. Ἀναπλιώτης

ΕΥΒΟΪΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

—Ἂς ἐλπίσωμεν, ὅτι ἡ προαγωγὴ τῆς Κοινότητος Καρύστου εἰς Δῆμον, θ' ἀποβῇ ἐξυπηρετικὴ διὰ τὴν ὡραίαν Εὐβοϊκὴν κωμόπολιν.

— Τὸ αἴτημα τοῦ Δήμου Χαλκιδαίων πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Μεταφορῶν περὶ δωρεὰν χορηγήσεως αὐτοκινήτων, διὰ τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως Χαλκίδος, δικαιότατον πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτόν.

—Ἡ ἔγκρισις πιστώσεως 15 000.000 δραχμῶν διὰ τὴν περιτοίχισιν τοῦ νέου Γυμναστηρίου Χαλκίδος, ἐκ μέρους τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς νυμφούλας τοῦ Εὐβοϊκοῦ, εἶναι πρᾶξις ἀξία παντὸς ἐπαίνου.

— Βέβαια ἀπομένουν πολλὰ ἀκόμα πράγματα νὰ γίνουν εἰς τὴν Χαλκίδα. Κι' ἕνα ἀπὸ τὰ πρωτεύοντα εἶναι ἡ τακτοποίησις τῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἡ διάθεσις ταύτης εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τῆς Εὐβοίας.

— Πᾶς ὁποιοσδήποτε, ἐπιστήμων, ἔμπορος καθὼς καὶ κάθε Εὐβοεύς, ποὺ θέλει νὰ δημοσιεύσῃ κάθε εἴδους εἰδοποιήσιν, διαφήμισιν ἢ κοινωνικόν, ἂς ἀπευθύνεται εἰς τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» τὸ φύλλον τῶν ὁποίων δὲν λείπει ἀπὸ κανένα Εὐβοϊκὸν σπῆτι τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Χαλκίδος, τῆς ὑπαίθρου Εὐβοίας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

—Ἰδιαιτέρως σημειώνουμε τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ «Παναθηναϊκὸν Βῆμα» ἄρθρον τοῦ κ. Στάθη Θεολόγου, μὲ τὸν τίτλον «τὸ δράμα ἑνὸς λαοῦ». Τὸ ἄρθρον τοῦτο φανερώνει πλούσια πατριωτικὰ αἰσθήματα τοῦ συγγραφέως του πλοῦτον γνώσεων καὶ δεξιὸν τῆς γραφίδος χειρισμόν.

—Ἡ διατυπωθεῖσα καὶ ἐγγράφως γνώμη τοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου Εὐβοίας ὅτι εἰς περίπτωσιν ἐπεκτάσεως τοῦ δικτύου ὑδρεύσεως καὶ εἰς τὴν συνοικίαν τῆς Χαλκίδος Ἀλωνάκι, νὰ μὴ χρησιμοποιηθοῦν πήλινοι σωλῆνες, οἵτινες δὲν παρέχουν, ἀπὸ ἀπόψεως Ὑγιεινῆς, οὐδεμίαν ἐγγύησιν εἶναι πλέον ἢ ὀρθή.

— Τὸ κοφτερὸ τοῦ χάρου δρεπάνι ποὺ καὶ πρὸ τοῦ ὡραιοτέρου καὶ εὐωσμοτέρου ἄνθους δὲν ὑποχωρεῖ ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς πρόωρα καὶ ἀπρόσμενα δύο ἀκόμη τρυφερῶν ὑπάρξεων τῆς ***Ἀμαλίας Βάκη*** καὶ τῆς ***Κατίνας Σκούρα***, τῶν ὁποίων τὰς θρηνούσας οἰκογενείας, τὰ «Εὐβοϊκὰ Γράμματα» θερμῶς συλλυποῦνται.

— Ἡ ὑπὸ τῆς «Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Εὐβοίας» παραλαβὴ καὶ διάθεσις σημαντικῆς ποσότητος βαμβακόπηττας διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς κτηνοτροφίας τῆς μεγαλονήσου, εἶναι πράξις ἐπαινετὴ καὶ λίαν ἐξυπηρετικὴ τῶν τόσον μοχθούντων συμπαθῶν Εὐβοέων κτηνοτρόφων.

Ζ.

ΙΑΤΡΟΣ: ΕΥΑΓΓ. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ
Μαιευτὴρ — Χειρουργὸς Γυναικολόγος
Ἐπιμελητὴς Δημοσ. Μαιευτηρίου Ἀθηνῶν
Δέχεται ἐν τῇ Κλινικῇ του: Σκουφᾶ 37
8—9 π.μ. καὶ 3—6 μ.μ.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Εὐχαρίστως ἀναγγέλομεν πὼς τὴν τακτικὴ κριτικὴ τοῦ βιβλίου ἀνέλαβε καὶ πάλιν ὁ παληὸς διακεκριμένος συνεργάτης μας, κ. Θῶμας Ξαφᾶς, ἀπὸ τὴν Χαλκίδα, τὴν ὁποία καὶ θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου.

Ὅσοι ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν κριτικὴ τῶν βιβλίων των παρακαλοῦνται νὰ στέλνουν ἕνα ἀντίτυπον εἰς τὸν πάρα πάνω κριτικό μας, στὴν Χαλκίδα, καὶ ἕνα εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ εἰς τὴν Ἀθήνα.

Ἐκεῖνοι ποὺ θὰ στέλνουν ἕνα μόνον ἀντίτυπον θ' ἀναγγέλεται ἁπλῶς ἡ ἔκδόσίς των.

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κώστα Ζωγράφου «Μωτωμένη Πορεία». Διηγήματα 1946.

Σήφη Γ. Κόλλια «Ρῶμος Φιλύρας» μελέτη Κόρινθος 1946.

Κώστα Μαντζουράνη «Ὅλη σου Ἀγάπη» ποιήματα 1946.

Γιώργη Καραπάνου «Δῶρα τῆς Ἀγάπης» ποιήματα Ἀθήνα 1946.

Ἀντιγόνης Πετράκη «Λεύτερες ψυχὲς» ποιήματα Ἀθήνα 1946.

Νίκου Παπᾶ «Τὸ αἷμα τῶν ἀθώων» ποίησι Ἀθήνα 1946.

Κριτ. Ἀθανασούλη «Ὦ γλυκύ μου Ἔαρ» Ἀθήνα 1946.

Χ. Βασιλειάδη «Γράμματα ἀπὸ τὴ Φυλακὴ» Οὐάλντ Ἀθήνα 1946.

Ἡρ. Μάλωση «Φτερὰ κι' ἀλυσίδες» ποιήματα 1946.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον ***Ν. Παπαγ.*** Χαλκίδα. Θερμὰ σᾶς εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὴν προθυμίαν σας. Στὴ «Κορινθιακὴ Ζωὴ» στείλαμε. Στέλνετέ μας, παρακαλοῦμε, τὴ «Λαϊκὴ Φωνή».

Κον ***Ντ. Κον***. Ζάκυνθον. Ἐγκάρδια εὐχαριστήρια δι' ἀποστολὴν ζητηθέντος φύλλου.

Κον ***Ἰω. Κ. Ροῦσσον***, Χαλκίδα. Διὰ τὰς πολιτίμους πληροφορίας σας, σᾶς εἴμεθα εὐγνώμονες.

Κον ***Α. Κωνστ.***, ἐνταῦθα. Ὑπάρχουν ἐλάχιστες ἀκόμη πλήρεις σειρὲς (31 τεύχη) τῶν «Εὐβοϊκῶν Γραμμάτων» καὶ διατίθενται πρὸς 30.000 δρ. ἑκάστη σειρά.

ΤΑ ΕΥΒΟΪΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Φύλλα τῶν «Εὐβοϊκῶν Γρμμάτων» πωλοῦνται εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τὸ Κεντρικὸν Βιβλιοπωλεῖον ***Κολλάρου*** — ὁδὸς Σταδίου 38 καὶ εἰς τὴν Χαλκίδα εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον ***Βρεττοῦ*** — ὁδὸς Ἀβάντων.

Ε. Β. ΛΑΓΟΥΔΗΣ
ΟΙΝΟΛΟΓΟΣ
ΟΔΟΣ ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 33 — ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛΕΦ. 34-023